

УДК 738(438.32/.41 – 477)*17–18»

DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2026.1.26>**Школьна Ольга Володимирівна,**

доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри образотворчого мистецтва
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
ORCID ID: 0000-0002-7245-6010
dushaorchidei@ukr.net

Полтавець Наталія Вікторівна,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
ORCID ID: 0009-0001-1164-6937
natalka.arts@gmail.com

Принцевська Олена Іванівна,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
ORCID ID: 0009-0008-8985-485X
o.pryntsevska@kubg.edu.ua

ОБРАЗНЕ БАЧЕННЯ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ НОВОРІЧНИХ ПРИКРАС НА ТЕМУ ГРУЗИНСЬКИХ ТАНЦІВ

Мета статті – розкрити формотворчі, композиційні та художні особливості образів новорічних іграшок, створених штучним інтелектом у грудні 2025 р. на основі мотивів традиційних грузинських танців. Значну увагу приділено різноманіттю сюжетів, мистецькій специфіці орнаментального розпису таких мистецьких предметів зі скла, яких поки що в природі не існує. Наголошено на оригінальних рисах візуалізованих проєктів подібної продукції, котрі досі не засвоїло жодне з підприємств Сакартвело. Проведено паралелі з творами окремих виробництв скляних новорічних іграшок різних регіонів України початку XXI сторіччя, порівнюючи певні реальні досягнення промисловості цієї галузі. Розкрито сучасні тенденції формотворчості в означеній царині, а також технологічні досягнення цього напрямку діяльності окремих ательє і майстерень, традиційні образні вирішення дрібної пластики за мотивами танців світу й безпосередньо Кавказу з урахуванням оформлення виробів декоративним і сюжетним розписом. Основна ідея статті криється в естетичній привабливості та довершеності мистецьких образів танців різних регіонів Грузії початку XXI століття, запроєктованих штучним інтелектом. Інструментарій дослідження базується на сукупності принципів, підходів та методів. Зокрема, вжито принцип плюралізму творчих концепцій, мистецтвознавчий та дизайнерський підходи, аксіологічний, герменевтичний, онтологічний, семіотичний, компаративний, історико-культурний, культуротворчий, крос-культурний, типологічний, а також метод мистецтвознавчого аналізу. Серед ключових завдань дослідження акцентовано увагу на спробі представити спільноті ідеї штучного інтелекту щодо виготовлення різдвяних прикрас у Грузії початку XXI століття з огляду на брак автентичних образів у продукції цієї царини означеної країни; порівнянні проєктів творів на тему грузинських танців у новорічній скляній іграшці з іншими видами дрібної пластики аналогічної сюжетики; осмисленні способів оздоблення виробів атрактивним декоруванням, відповідним вимогам до конструкції предметів і традиціям виробництва подібного фабрикату. Задля розкриття мистецької специфіки запроєктованих штучним інтелектом ялинкових прикрас, охарактеризовано представлену на ринку Грузії продукцію європейських та азійських виробництв даного сегменту продукції, в яких нема акценту на місцевий менталітет. Доведено потребу укорінення сучасних різдвяних прикрас означеної країни у місцевих джерелах інспірації, для чого можна використати досвід України у вказаній царині, набутий за останні десятиліття. Наголошено, що окремі високохудожні проєкти штучного інтелекту, розроблені для Сакартвело, мають стати джерелом взорування для промислових виробництв скляної іграшки інших регіонів Азії та Європи, зокрема, України, де екзотичні персонажі завжди викликають стабільне зацікавлення споживачів.

Ключові слова: скло, іграшка, композиція, формотворення, конструкція, сюжет, декорування, стилістика, орнаментика, джерела інспірації, візерунок, розпис, проєкт, дизайн, образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, художня культура.

Shkolna Olga, Poltavets Natalia, Pryntsevskia Olena. ARTIFICIAL INTELLIGENCE'S ILLUSTRATIVE VISION OF NEW YEAR'S DECORATIONS ON THE THEME OF GEORGIAN DANCES

The purpose of the article is to reveal the form-making, compositional and artistic features of the images of New Year's toys created by artificial intelligence in December 2025 based on traditional Georgian motifs. Considerable attention is paid to the variety of plots, the artistic specificity of the ornamental painting of such artistic glass objects that do not yet exist in nature. The original features of the visualized projects of such products, which have not yet been mastered by any of the Sakartvelo enterprises, are emphasized. Parallels are drawn with the works of individual glass New Year's toy factories in different regions of Ukraine of the early 21st century, comparing certain real achievements of the industry in this sector. Modern trends in form-making in the specified field are revealed, as well as technological achievements of this direction of activity of individual studios and workshops, traditional figurative solutions of small plastic arts based on the motives of world dances and the Caucasus itself, taking into account the decoration of products with decorative and plot painting. The main idea of the study lies in the aesthetic appeal and perfection of artistic images of dances of different regions of Georgia of the beginning of the 21st century, designed by artificial intelligence. The research toolkit is based on a set of principles, approaches and methods. In particular, the principle of pluralism of creative concepts, art historical and design approaches, axiological, hermeneutic, ontological, semiotic, comparative, historical and cultural, cultural creative, cross-cultural, typological, as well as the method of art historical analysis were used. Among the key tasks of the research, attention is focused on an attempt to present to the community the ideas of artificial intelligence regarding the production of Christmas decorations in Georgia at the beginning of the 21st century, given the lack of authentic images in the products of this area of the country; comparison of projects of works on the theme of Georgian dances in a New Year's glass toy with other types of small plastic arts with similar plots; understanding of ways to decorate products with attractive decorations that meet the requirements for the design of the works and the traditions of the production of such items. In order to reveal the artistic specificity of artificial intelligence-designed Christmas tree decorations, the products of European and Asian manufacturers of this product segment, which are presented on the Georgian market, are characterized, which do not emphasize the local mentality. The need to root modern Christmas decorations of the specified country in local sources of inspiration is proven, for which Ukraine's experience in this area, acquired over the past decades, can be used. It is emphasized that some highly artistic artificial intelligence projects developed for Sakartvelo should become a source of inspiration for industrial glass toy production in other regions of Asia and Europe, in particular, Ukraine, where exotic characters always arouse stable interest of consumers.

Key words: glass, toy, composition, shaping, construction, plot, decoration, stylistics, ornamentation, sources of inspiration, pattern, painting, project, design, fine arts, decorative arts, artistic culture.

Вступ. Наразі на ринку скляних прикрас Європи й Азії початку ХХІ століття активно з'являються проєкти виробів, котрі вирізняються бездоганно спроектованими формами, досконалыми композиційними рішеннями, вишуканим декором. Однак після пошуку готової продукції аналогічного типу, виявляється, що сторінки реклами лише пропагують інтерес до певних неіснуючих поки віх історії сьогодення. Зазвичай, предмети з публікацій подібного стибу, розроблені за допомогою певних інструментів штучного інтелекту, візуалізовані з метою привернути увагу до певних користувачів і, по суті, є маркетинговим ходом окремих компаній, що вивчають попит на різні категорії асортименту творів, допоки ще не реалізованих у матеріалі.

Аналіз досліджень і публікацій. Щодо візуалізації скляних ялинкових прикрас, виконаних за допомогою штучного

інтелекту, окремих наукових досліджень не виявлено. Проте, зважаючи на сучасні можливості поширення контенту, розробленого ШІ, слід наголосити на низці публікацій щодо чат-ботів, згенерованих за допомогою інструментів таких платформ, як Gemini, ChatGPT, Microsoft Copilot, Jasper, Perplexity AI, Chatsonic, Charakter AI тощо, котрі нині розміщуються у багатьох соціальних мережах, блогах, і пов'язані з інтернет-маркетингом [6].

Широке поширення інформації подібного роду в колах потенційних споживачів пов'язане переважно з засадами таргетування – процесами вибору цільової аудиторії чи конкретних мішеней (параметрів) для досягнення окремих цілей, пов'язаних з потенційними прорахунками доцільності вкладати кошти в розробку і впровадження певних груп товарів і послуг задля оцінки потенційної ефективності та зниження

витрат на проекти у майбутньому, з огляду на закони економіки та маркетингу.

З-поміж праць, присвячених колекціям скляних форм ялинкових прикрас з колоритом Сакартвело, варто назвати публікацію «Грузія з акцентом» кінця грудня 2025 р., опубліковану у соціальній мережі Фейсбук користувачем @gruziasaksentom [1].

Серед праць з загальної історії виробництва скляних прикрас, зокрема різдвяних ялинкових іграшок зі скла, варто згадати книгу Коллінз Ейс «Історії великих традицій Різдва», видану в Мічигані 2021 року. [9]. Змістовною також є монографічна розвідка Марини Лук'янової «Історія іграшок: українська ялинкова прикраса від XIX століття до сьогодення», оприлюднена 2024 року у мережі VOGUE [4]. Деякі різновиди антикварних чеських прикрас зі скла розглянула Ольга Школьна у статті «Сатинові та карнавальні намиста як сучасні вінтажні прикраси» у Києві 2024 року [7, с. 64–70].

Результати. З огляду на те, що ялинкового типу прикраси почали з'являтися у Європі ще на межі кінця XIX – початку XX століття, Марина Лук'янова засвідчує, що на теренах України вони вже випускалися з третьої чверті XX ст. Це було пов'язане з фабрикацією на київському виробництві «Перемога», Клавдіївському (Київська обл.), Львівському, Одеському, Лисичанському (Луганська обл.), Тербовлянському (Тернопільська обл.) [4]. Відомо також і про Фабрику ялинкових прикрас в селі Луб'янка (Київська обл.) [8].

Але також за даними інтернет-джерел відомо про виготовлення новорічних прикрас для ялинок на Костянтинівському скляному заводі (Донеччина), що діяв ще від кінця XIX ст. Імовірно за все тут виготовляли іграшки зі скла для ялинок від першої третини XX сторіччя [1] за німецькими технологіями [7]. У цей же період задокументовані прикрашені різдвяні деревця у Севастополі 1927 р. та 1935 р., де вже фігурували скляні кульки і гірлянди. Загалом, можна зазначити, що на причорноморських територіях радянських республік у першій третині XX сторіччя традиція такого святкування Нового року увійшла вже у широкий вжиток [5].

Так, відомо, що рачинець Григол Кобахідзе, котрий починав працювати на скляних виробництвах Боржомі та Тбілісі наприкінці XIX – на початку XX сторіччя, надалі продовжував свою трудову діяльність в Одесі та на скляному заводі в Костянтинівці (Донецька обл.). В останньому місці роботи він познайомився з майбутньою дружиною Наталією Моцаленідзе (Моссаленідзе). 1907 р. він емігрував до Німеччини, а далі 1909 р. – до США.

Тут він змінив ім'я і став Джорджем Кобі, і через десятиліття відкрив власну фабрику віконного скла Coby Glass Products, що виготовляла також скляні блоки для будівництва хмарочосів, надміцне скло для кабін літаків, цеглини для перегородок, хімічну, різномедичну (скляні ампули для ін'єкцій), лабораторну продукцію, електросвічки, наповнені хімічним розчином, в яких всередині рухалися кольорові пухирі після увімкнення до мережі.

Також замість поширених перед тим м'яких ялинкових іграшок він почав випускати кольорові скляні – різних форм і оздоблення. Їх упаковували у коробки барв грузинського прапора з написом «Скляні різдвяні ялинкові прикраси (орнаменти), Різдво – це Кобі». «Декори» з написами французькою були поширені не лише в Америці, де діяло підприємство мільйонера, а й у Канаді.

У 1925 та 1928 роках Григол Кобахідзе приїздив до Грузії, привозячи свої напрацювання із собою. Ця легендарна постать відома не лише ялинковими прикрасами, а й виготовленням замовлень скляних флаконів аромату у формі корони «Королева Грузії» для засновника парфумерної фірми нащадків царя Давида – американського грузина Георгія Мачабелі, що нині високо цінуються у колах колекціонерів усього світу [3] (рис. 1–2).

Якщо згадувати прикраси для ялинок, що випускалися в УРСР, то з другої половини 1930-х рр. виготовляли «зірки» для наверхів дерев, а також дуті зі скла крижинки різних форм і гірлянди [10]. Останні перегукувалися із Віфлеємськими зірками та традиційними

Рис. 1, 2. Ялинкові прикраси та флакони парфумерії аромату «Королева Грузії» зі скла виробництва Джорджа Кобі в США

Джерело: <https://sovanews.tv/2017/01/05/13396/>

українськими витинанками, з-поміж яких було прийнято робити також коників, сніговиків, бурульок. У Грузії також від середини ХХ століття почали входити в ужиток образи фруктів, овочів, героїв казок, персонажів мультфільмів, герої-спортсмени, надалі космонавти, поширені на теренах усього Радянського Союзу.

Наразі деякі колекціонери Сакартвело, зокрема Іраклій Гелашвілі, зосереджують увагу збирання на типово східній тематиці. Насамперед, це Цар Гвідон і близькосхідна Шамаханська цариця, представники народів світу тощо.

В Україні від 1960-х рр. виготовлялися ялинкові прикраси у вигляді пташок, рибок, звірят, квітів, а також образи часів індустріалізації – дирижаблі, паровози тощо. У 2000-х з'явилися колекційні серії «Вертепу», виробів з оздобленням борщівською вишивкою, тризубами, дизайном гербу Пласту, мотивами творів художників І. Айвазовського, А. Куїнджі, М. Примаченко, К. Малевича, венеціанських масок, образів зимових пейзажів з краєвидами України [2]. При цьому скульптурна складова тут може розглядатися як частина спадщини образотворчого мистецтва, решта образів – декоративного мистецтва, а мистецькі технології є надбанням дизайну.

В останні два десятиліття цей асортимент доповнився кулями з розписами

петриківкою, мотивами хат, українців у народних строях. З-поміж лімітованих і крафтових серій є високохудожні твори з авторським розписом, котрі можна вважати справжньою мистецькою мініатюрою [1]. Над розробкою східної тематики ялинкових прикрас на материковій частині України працює кримськотатарський художник Рус-тем Скибін, щоправда у кераміці з емалевим покриттям.

Натомість у Сакартвело наразі поширена практика закупівлі європейських скляних прикрас для ялинки, а також використання спадку радянських заводів. Можливо, за відсутності пропозицій мініатюрної скляної скульптури малих форм, на стільки ж високохудожньої, як і фарфорові вироби на тему образів грузинів 1920–2010-х рр., в європейському просторі соціальних мереж наприкінці грудня 2025 р. з'явилися пости з візуалізаціями проєктів новорічних скляних прикрас. А саме – серії «Грузинські танці», розроблені штучним інтелектом з урахуванням джерел інспірацій костюмів різних етнокультурних регіонів країни.

Так, користувач @gruziasaksentom поширив на YouTube-каналі відеоролик з зображенням парних і соло танцівників у костюмах різних регіонів Сакартвело (рис. 3–14). У виконаних проєктах вражають формотворчі, композиційні та художні особливості образів цих новорічних іграшок. Адже, по

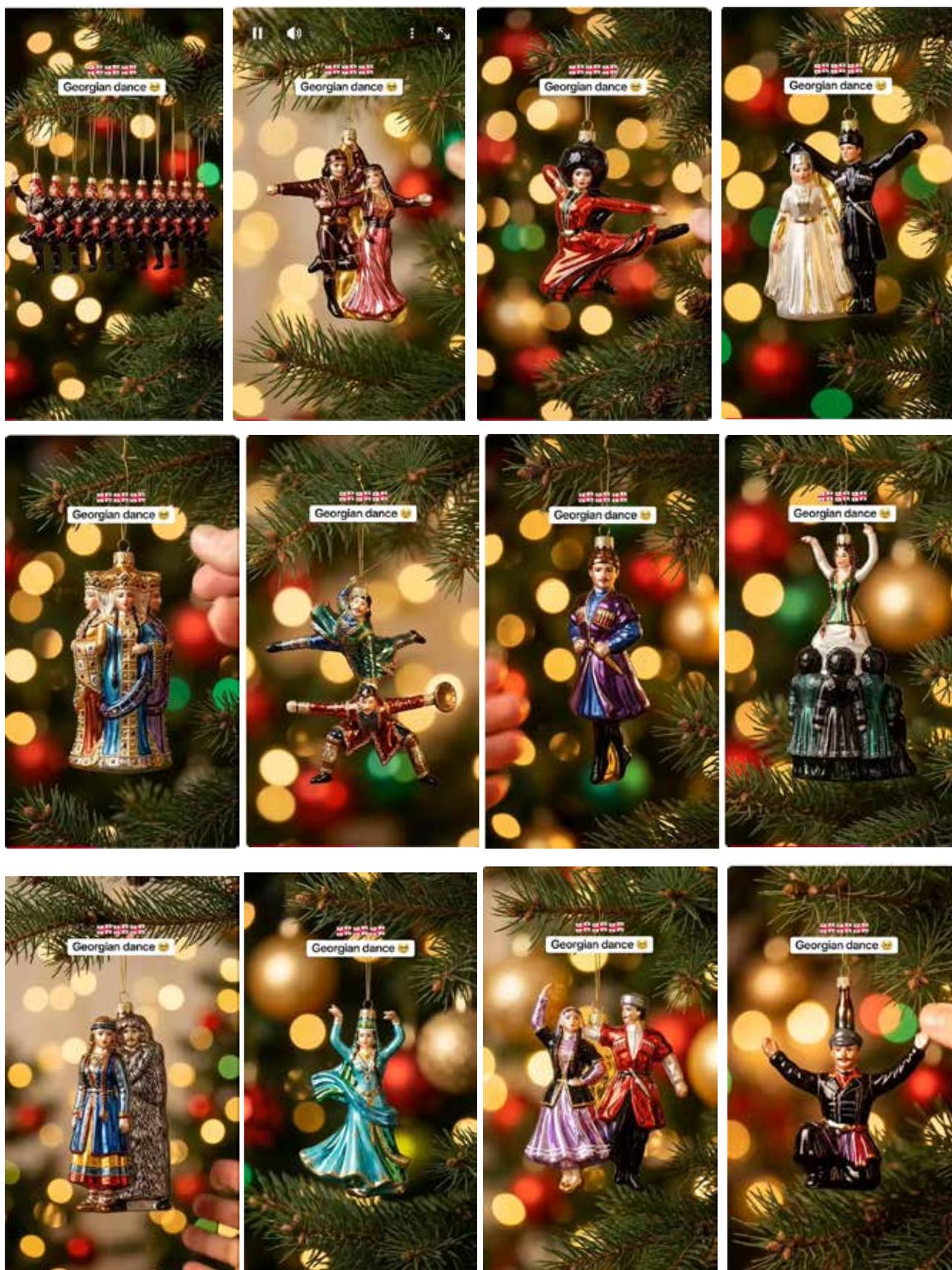

Рис. 3–14. Згенеровані ШІ образи ялинкових скляних прикрас з тематикою грузинських танців. Кінець грудня 2025 р.

Джерело: share.google/nFyaalZXZSFPIN410

суті, запропоновані образи запроєктовані на основі високохудожніх формотворчих і конструктивних принципів скульптури малих форм, спорідненої творам іншої групи художніх силікатів – тонкої кераміки, з урахуванням кращих гутних традицій виконання композиції у склі (враховується потреба створити «не засушені», соковиті форми).

При цьому, спираючись на автентичні риси народних костюмів різних етнічних регіонів Грузії (Картлі, Імеретії, Осетії, Хевсуреті, Гурії, Сванетії, Кахетії, Рачі, Аджарії, Мегрелії тощо), та певних соціальних прошарків штибу кінто – дрібних торговців Тбілісі, що мали власні типи танців кшталту Кінтаурі, використане декоративне й орнаментальне оздоблення підкреслює різноманіття етнокультурних традицій означеної країни у сучасній інтерпретації.

Окремої естетичної довершеності у проєктах ШІ набули потрійні образи цариці Тамари в традиційному танці Самаїя, Перхулі – хороводного чоловічого танцю з елементами, стрибки у танку Лезгинка, Земкрело – двоярусний чоловічий танець, коли одна група джигітів застрибує на плечі іншій, соло-танець горців Мтіулурі, бойовий танок Хорумі, граційний парний танець Аджарії Аджарулі, весільний танок Картулі тощо.

Висновки. Отже, серія з дванадцяти парних і соло скульптур ялинкових прикрас, запроєктованих штучним інтелектом наприкінці грудня 2025 р. на тему танців Сакартвелло, представлена у просторі YouTube-каналу користувачем @gruziasaksentom, являє собою естетично виразні, високохудожні образи грузинів різних

етнокультурних регіонів вказаної країни (Картлі, Імеретії, Осетії, Хевсуреті, Гурії, Сванетії, Кахетії, Рачі, Аджарії, Мегрелії тощо), на тему традиційних танців штибу Картулі, Кінтаурі, Перхулі, Земкрело, Самаїя, Хорумі, Мтіулурі, Аджарулі тощо з різними сюжетами образотворчого і декоративного мистецтва.

Враховуючи відсутність асортименту подібної продукції на ринку Азії та Європи, наразі варто розглянути ідеї ШІ як трендові, завдяки яким може відродитися окрема галузь скловиробництва Кавказу та традиції випуску автентичної різдвяної іграшки. Адже вони були започатковані ще на початку ХХ сторіччя вихідцем із Сакартвелло на основі досвіду в тому числі, набутого й в Україні (Одеса, Костянтинівка), Григолом Кобахіде (Джорджем Кобі) в США, і поширені на ринках Європи, Азії, американського континенту (Канада).

При цьому прикметною є «стильність» і художня культура візуалізації виконаних штучним інтелектом образів танців Грузії, їх формотворча досконалість, композиційне різноманіття, атрактивність декоративних й орнаментальних рішень розроблених проєктів, котрі, зважаючи на бездоганність мистецького втілення, цілком можуть бути виконаними у матеріалі. У тому числі й в Україні, де серії іграшок з дутого скла на тему танців народу світу є окремим сегментом колекційних творів, що мають своє коло поціновувачів. Єдиним питанням у цьому разі лишається авторське право і роялті від виробництва такого асортименту, адже автором проєктів продукції є ШІ.

Література:

1. Грузія з акцентом @gruziasaksentom. Georgian Christmas tools. URL: <https://share.google/nFyaalZXZSFPIN4I0> (дата звернення: 10.01.2026 р.).
2. Заблоцька Оксана. 10 українських брендів, що створюють сучасні різдвяні прикраси та іграшки на ялинку. 27 листопада 2024 р. URL: <https://suspilne.media/culture/887871-10-ukrainskih-brendiv-so-stvoruut-sucasni-rizdvani-prikrasi-ta-igraski-na-alinku/> (дата звернення: 29.12.2025 р.).
3. Кобі щодо Різдва. 26.12.2023 р. URL: https://www.tiktok.com/@ika_reports/video/7316941608807714090 (дата звернення: 11.01.2026 р.).
4. Лук'янова Марина. Історія іграшок: українська ялинкова прикраса від XIX століття до сьогодення. 2024 р. *VOGUE*. URL: <https://vogue.ua/article/culture/lifestyle/istoriya-igrashok-ukrajinska-yalinkova-prikrasa-vid-hih-stolittya-do-sogodennya-57872.html> (дата звернення: 13.12.2025 р.).

5. Новий рік. *Українська минушина: ілюстрований етнографічний довідник* / 2-е вид. А. П. Пономарьов, Л. Ф. Артюх, Т. В. Косміна. Київ: Либідь, 1994. С. 187–188.
6. Онацький Є. Новий рік. *Українська мала енциклопедія*: 16 кн.: у 8 т. Буенос-Айрес, 1962. Т. 5, кн. IX: На – Ол. С. 1149–1150.
7. Скляна легенда. Історія ялинкових прикрас Костянтинівки (за матеріалами Володимира Березіна та Андрія Новосельського, 11 грудня 2000 р.). URL: <https://v-variant.com.ua/article/konstantinovka-el-igrushki/> (дата звернення: 13.12.2025 р.).
8. Фабрика ялинкових прикрас в селі Луб'янка Київської області. 2024. URL: <https://igrashka.kiev.ua/istoriya-yalinkovih-igrashok-novorichnih-ta-rizdvyanih/> (дата звернення: 13.12.2025 р.).
9. Collins Ace. Stories behind the great traditions of Christmas. Grand Rapids, Michigan: Zondervan, 2021. URL: https://archive.org/details/storiesbehindgre0000coll_p5i3 (date of application: 06.12.2024).
10. Pyvovarov Serhii, Євген Спирін. Бабель. URL: <https://babel.ua/ru/texts/74831-vatnyy-yakut-kartonnyy-ded-moroz-krolik-na-prishchepke-propaganda-kosmosa-i-kukuruzy-istoriya-sovetskih-elochnyh-igrushek-i-ukrasheni-ochen-mnogo-foto> (дата звернення: 06.12.2025).

References:

1. Gruziya z akcentom [Georgia with an accent] (2026). @gruziasaksentom. Georgian Christmas tools. Retrieved from: <https://share.google/nFyaalZXZSFPIN4I0> (date of application: 10.01.2026) [in Ukrainian, in English].
2. Zablotska, O. (2024). 10 ukrainiskykh brendiv, shcho stvorili suchasni rizdviani prykrasy ta ihrashky na yalynku [10 Ukrainian brands that create modern Christmas decorations and tree toys]. Retrieved from: <https://suspilne.media/culture/887871-10-ukrainskih-brendiv-so-stvoruut-sucasni-rizdvani-prikrasi-ta-igraski-na-alinku/> (date of application: 29.12.2025) [in Ukrainian].
3. Kobi shchodo Rizdwa [The Coby of Christmas]. 26.12.2023. Retrieved from: https://www.tiktok.com/@ika_reports/video/7316941608807714090 (date of application 11.01.2026 p.) [in Ukrainian].
4. Lukianova, M. (2024). Istoriia ihrashok: ukrainska yalynkova prykrasa vid XIX stolittia do sohodennia [History of toys: Ukrainian Christmas tree decorations from the 19th century to the present]. *VOGUE*. Retrieved from: <https://vogue.ua/article/culture/lifestyle/istoriya-igrashok-ukrajinska-yalynkova-prikrasa-vid-hih-stolittya-dosogodennya-57872.html> (date of application: 13.12.2025) [in Ukrainian].
5. Novyi rik (1994). *Ukrainska mynuvshyna: iliustrovanyi etnografichniy dovidnyk / 2-e vyd.* A. P. Ponomarev, L. F. Artiukh, T. V. Kosmina [New Year. Ukrainian past: illustrated ethnographic guide / 2nd ed. A. P. Ponomarev, L. F. Artiukh, T. V. Kosmina]. Kyiv: Lybid. P. 187–188.
6. Onatskyi Ye. (1962). *Novyi rik. Ukrainska mala entsyklopediia*: 16 kn.: u 8 t. Buenos-Aires. T. 5, kn. IX: Na – Ol. [New Year. Ukrainian Small Encyclopedia: 16 books: in 8 volumes. Buenos Aires. Vol. 5, book IX: In – Ol.]. P. 1149–1150 [in Ukrainian].
7. Skliana lehenda (2000). *Istoriia yalynkovykh prykras Kostiantynivky (za materialamy Volodymyra Berезина ta Andriia Novoselskoho)* [Glass Legend. The History of Kostyantynivka Christmas Tree Decorations (based on materials by Volodymyr Berezin and Andriy Novoselsky)]. URL: <https://v-variant.com.ua/article/konstantinovka-el-igrushki/> (date of application: 13.12.2025) [in Ukrainian].
8. Fabryka yalynkovykh prykras v seli Lubyanka Kyivskoi oblasti (2024) [Christmas tree decoration factory in the village of Lubyanka, Kyiv region]. Retrieved from: <https://igrashka.kiev.ua/istoriya-yalinkovih-igrashok-novorichnih-ta-rizdvyanih/> (date of application: 13.12.2025) [in Ukrainian].
9. Collins Ace (2021). Stories behind the great traditions of Christmas. Grand Rapids, Michigan: Zondervan. Retrieved from: https://archive.org/details/storiesbehindgre0000coll_p5i3 (date of application: 06.12.2025)
10. Pyvovarov Serhii, Yevhen Spirin. Babel (2024) [Babel]. Retrieved from: <https://babel.ua/ru/texts/74831-vatnyy-yakut-kartonnyy-ded-moroz-krolik-na-prishchepke-propaganda-kosmosa-i-kukuruzy-istoriya-sovetskih-elochnyh-igrushek-i-ukrasheni-ochen-mnogo-foto> (date of application: 06.12.2025) [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 15.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 01.04.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)